

Opschrift

Vergadering van 14 april 2025

Nummer: 2025_MV_00275

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Ronny Rysermans: Stekkerzonnepanelen in Gent

Raadslid(-leden):

Ronny Rysermans - N-VA

Bevoegd: Filip Watteeuw

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

Vanaf 17 april mogen Vlamingen, zonder melding of vergunning, de stekkerzonnepanelen in gebruik nemen. In de pers valt te lezen hoe deze verkopen als 'zoete broodjes'. Dergelijke zonnepanelen kun je aanschaffen bij de doe-het-zelfzaken en bij online aanbieders.

Bij stekkerpanelen volstaat het om ze op een zonnige plaats te installeren, bijvoorbeeld een balkon, en ze in een stopcontact te steken. We spreken hier over echte 'plug-and-play'-toestellen. Stroom wordt toegevoerd in het elektriciteitsnet van de woning, de overige stroom gaat richting het distributienet. Ook voor thuisbatterijen kan dit gebruikt worden. In Duistland en Nederland gebeurt dit al en zie je dergelijke panelen overal opduiken.

Gemeenten en verenigingen van syndici staan op de rem. Een dergelijke wildgroei van zonnepanelen kan leiden tot onveilige situaties of in strijd zijn met interne reglementen. Er zijn namelijk vaak regels rond ramen die dezelfde kleur moeten hebben, het niet zomaar mogen uithangen van vlaggen, affiches, etc.

Vooralsnog is er geen enkele gemeente die specifieke regels heeft opgesteld rond stekkerzonnepanelen. Ook op de website van de stad Gent zijn enkel richtlijnen te vinden rond het installeren van collectieve zonnepanelen op appartementsgebouwen.

Vraag:

1. Heeft de stad Gent plannen om specifieke regels of richtlijnen op te stellen voor het gebruik van stekkerzonnepanelen? Zo ja, wanneer mogen we die verwachten?
2. Is de stad in gesprek met andere steden en gemeenten in Vlaanderen en daarbuiten over hoe er daar omgegaan wordt met deze panelen?
3. Hoe kijkt het bestuur naar deze stekkerzonnepanelen? Ziet ze deze als een waardevolle bijdrage aan de energietransitie?

4. Zal de energiecentrale de stekkerzonnepanelen als mogelijk advies opnemen in hun werking?

Antwoord

Collega Rysermans, collega Van Acker,

In politiek is timing alles: jullie stellen jullie vragen op het juiste moment want binnen enkele dagen kunnen voor het eerst stekkerzonnepanelen in het straatbeeld verschijnen. Vanaf deze week, vanaf 17 april, mag men stekkerzonnepanelen voor het eerst gebruiken. Ze zijn al een maand in de handel en vanaf deze week mogen ze dus ook effectief gebruikt worden.

Het is een interessante ontwikkeling, en dus ook jullie vragen zijn zeer interessant.

Ik ga proberen schetsen wat de regels zijn, maar ik moet al meteen een belangrijke disclaimer geven, omdat de Vlaamse regering het dossier van de stekkerzonnepanelen en stekkerbatterijen nog niet definitief heeft goedgekeurd. Dit betekent dat er nog wijzigingen kunnen gebeuren aan de zaken die ik nu zal opsommen. Dit zal natuurlijk snel moeten gaan, want vanaf 17 april mogen mensen deze panelen gebruiken.

Vlaanderen stelt een aantal belangrijke voorwaarden voor het gebruik van deze panelen:

- De eerste voorwaarde is een zeer belangrijke: de omvormers. Het goede woord is omvormer. Ik weet dat taal voor u en uw fractie belangrijk is, dus niet converter maar omvormer. Omvormers moeten goedgekeurd zijn. Gentenaars die een stekkerzonnepaneel of -batterij willen kopen, moeten vooraf controleren of het toestel voorkomt op de lijst van goedgekeurde toestellen. Dit is zeer belangrijk! Er is een veiligheidsaspect aan. Bij een niet-goedgekeurd toestel heb je meer kans op brand en dergelijke meer. Dus belangrijk om naar deze lijst te kijken!
- Anders dan bij een vaste installatie, is geen keuring verplicht, volgens het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties.
- De aanmelding van stekkerzonnepanelen en stekkerbatterijen is afhankelijk van de grootte van de installatie en het metertype:
 1. Omvormervermogen kleiner dan 800 Watt + digitale meter = geen aanmelding vereist
 2. Omvormervermogen kleiner dan 800 Watt + analoge meter = aanmelden is noodzakelijk
 3. Omvormervermogen 800 Watt of meer = aanmelden is altijd noodzakelijk

De Vlaamse Overheid raadt aan om het vermogen van de omvormer best te beperken tot kleiner dan 800 Watt om de veiligheid van de gebruikers en hun binneninstallatie te verzekeren.

Wat betreft de vergunningen, wat betreft de omgevingsvergunning: Momenteel heb je geen vergunning nodig voor stekkerzonnepanelen [die ook wel “*plug-and-play-zonnepanelen*, *plug-inzonnepanelen* of *balkonzonnepanelen*” genoemd worden] op voorwaarde dat ze niet meer dan drie meter boven de nok van de woning uitsteken. Dit betekent dat deze panelen op gevels, balkons en balkonafsluitingen mogen geplaatst worden.

Voor beschermd erfgoed en binnen beschermde stadsgezichten gelden wel extra regels. Voor die woningen is strikt genomen geen toelating nodig, zolang het stekkerzonnepaneel niet bevestigd wordt aan het gebouw. Ook bij appartementsgebouwen heb je het gegeven dat er vaak een intern reglement is. Er is daarnet op gewezen dat je toestemming zou kunnen nodig hebben van de VME. Dat is afhankelijk van het reglement dat wordt gebruikt in het appartementsgebouw. Gezien de bestaande kaders vanuit de Vlaamse Regering en het beperkte vermogen van stekkerzonnepanelen [maximaal 800 watt per woning] zien we voorlopig geen nood aan bijkomende stedelijke richtlijnen. Uiteraard zullen we dit verder opvolgen en sturen we bij als de praktijk daar aanleiding toe geeft. We overleggen via de VVSG, en we volgen ook de aanpak van steden zoals Antwerpen en Mechelen. De algemene lijn is momenteel dat bijkomende regels niet nodig zijn, zolang het algemene kader duidelijk blijft.

Hoe kijk ik naar de stekkerzonnepanelen?

Wij zien stekkerzonnepanelen als een positieve stap richting meer hernieuwbare energie, vooral voor mensen zonder eigen dak, of zonder dat ze eigenaars zijn van een dak, zoals huurders en bewoners van appartementen.

Als je weet dat 1 op 2 Gentenaars huurt en dat meer dan de helft van alle woningen in Gent appartementen zijn, dan zijn stekkerzonnepanelen een manier om de energietransitie inclusiever te maken. De zon schijnt voor iedereen! Dit betekent dat er nu een grote groep van mensen gebruik van kan maken, terwijl ze dit vroeger niet konden.

Stekkerzonnepanelen zijn toegankelijk voor iedereen en ze zijn eenvoudig te installeren en te verplaatsen. Zelf energie opwekken verlaagt de energiekosten van de Gentenaars en verlaagt het verbruik van het elektriciteitsnet. Er zit hier een heel interessant aspect aan. Hoe interessant zijn ze voor huishoudens? Op kleine schaal kunnen deze panelen helpen om het piekverbruik binnen huishoudens af te vlakken: ze leveren direct stroom aan apparaten die op dat moment aan staan, waardoor het eigen verbruik wordt gemaximaliseerd zonder het elektriciteitsnet te belasten. De impact op de energiefactuur en de CO₂-uitstoot is voor een individueel huishouden bescheiden, maar op een grotere schaal (1/2 huurders in Gent, meer dan de helft appartementen in Gent) kunnen ze zeker bijdragen aan de bredere energietransitie.

Zoals ik eerder al zei, moeten we aandachtig blijven voor veiligheid en kwaliteit: enkel toestellen met een goedgekeurde omvormer mogen gebruikt worden, en het blijft belangrijk te controleren of de elektrische installatie geschikt is. De stekker moet je altijd rechtstreeks in het stopcontact steken.

Het Gentse Energiehuis, de Energiecentrale, informeert en adviseert over zonnepanelen en dus ook over stekkerzonnepanelen. Er is informatie voorzien op hun communicatiekanalen en wie vragen heeft, krijgt advies op maat zoals de energiecentrale dat altijd doet. Stekkerzonnepanelen kunnen een interessante keuze zijn voor kleine verbruikers, huurders of bewoners zonder toegang tot een klassiek dak, al blijft het belangrijk om telkens te kijken naar het individuele verbruiksprofiel en de technische mogelijkheden.

Voor woningen die wel beschikken over een geschikt dak, voor eigenaars, blijft het installeren van traditionele zonnepanelen nog steeds de eerste aanbeveling. Daar heb je meer zekerheid, meer veiligheid, meer vermogen. Voor alle andere mensen zijn de stekkerzonnepanelen een alternatief.

Samenvattend:

We ondersteunen het gebruik van stekkerzonnepanelen waar mogelijk, volgen de praktijk nauwgezet op, en blijven burgers goed informeren over veilig en efficiënt gebruik.

Stekkerzonnepanelen zijn een kans om zeer lokaal meer hernieuwbare energie op te wekken én om de energietransitie inclusiever te maken. Hernieuwbare energie wordt op die manier voor iedereen toegankelijk.

Tot daar Voorzitter.
